DOMSTOLENS DOM

den 19 september 1995 *

I mål C-48/94,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget från Sø- og Handelsretten i København att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Ledernes Hovedorganisation, som för Ole Rygaards talan,

och

Dansk Arbejdsgiverforening, som för Strø Mølle Akustik A/S:s talan,

angående tolkningen av artikel 1.1 i rådets direktiv 77/187/EEG av den 14 februari 1977 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av verksamheter (EGT nr L 61, s. 26),

meddelar

* Rättegångsspråk: danska.

DOMSTOLEN

sammansatt av G.C. Rodríguez Iglesias, ordförande, F.A. Schockweiler, P.J.G. Kapteyn och P. Jann, avdelningsordförande, samt G.F. Mancini, C.N. Kakouris, J.C. Moitinho de Almeida (referent), J.L. Murray, G. Hirsch, H. Ragnemalm och L. Sevón, domare,

generaladvokat: G. Cosmas,
justitiesekreterare: L. Hewlett, byrådirektör,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Ledernes Hovedorganisation, kärande i målet vid den nationella domstolen, genom Karen-Margrethe Schebye, advokat i Köpenhamn,

— Dansk Arbejdsgiverforening, svarande i målet vid den nationella domstolen, genom Henrik Uldal, advokat i Köpenhamn,

— den tyska regeringen, genom Ernst Röder, Ministerialrat vid förbundsekonomiministeriet, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom Anders Christian Jessen, vid rättstjänsten, och José Juste Ruiz, nationell tjänsteman med förordnande vid rättstjänsten, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att käranden, svaranden och kommissionen har avgivit muntliga yttranden vid sammanträdet den 7 mars 1995,

och efter att den 10 maj 1995 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Genom beslut av den 2 februari 1994, vilket inkommit till domstolen den 7 februari 1994, har Sø-og Handelsretten, enligt artikel 177 i EG-fördraget, begärt förhandsavgörande beträffande en fråga rörande tolkningen av rådets direktiv 77/187/EEG av den 14 februari 1977 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av verksamheter (EGT nr L 61, s. 26, nedan kallat "direktivet").

2 Frågan har uppkommit i en tvist mellan Ole Rygaard och bolaget Strø Mølle Akustik A/S (nedan kallat "Strø Mølle").

3 Såsom framgår av dess inledning, det andra övervägandet, syftar direktivet till att "utarbeta bestämmelser till skydd för arbetstagarna vid byte av arbetsgivare, särskilt för att säkerställa att deras rättigheter skyddas". I detta syfte stadgas i artikel 3.1 i direktivet att överlåtarens rättigheter och skyldigheter på grund av ett anställningsavtal eller ett anställningsförhållande som gäller vid tidpunkten för överlåtelsen skall övergå på förvärvaren, och i artikel 4.1 att det är förbjudet för såväl överlåtaren som förvärvaren att säga upp de berörda arbetstagarna på grund av överlåtelse.

4 Enligt ordalydelsen i artikel 1.1 skall "direktiv(et ...) tillämpas vid överlåtelse av ett företag, en verksamhet eller del av en verksamhet till en annan arbetsgivare genom lagenlig överlåtelse eller fusion".

5 Ole Rygaard var anställd vid snickeriföretaget Svend Pedersen A/S (nedan kallat "SP").

6 Den 27 januari 1992 meddelade detta företag bolaget SAS Service Partner A/S (nedan kallat "SAS Service Partner"), vilket gett det förra i uppdrag att bygga en matsal, att man önskade att en del av entreprenaden, nämligen innertaks-och snickeriarbetena, skulle färdigställas av Strø Mølle.

7 Den 29 januari 1992 lämnade Strø Mølle ett anbud till SAS Service Partner.

8 Den 30 januari 1992 slöt SAS Service Portuer och Strø Mølle ett avtal i vilket angavs:

"De lönekostnader som redan betalats inom ramen för det första skedet av ackordsarbetena avseende innertak och dörrar, bottenvåningen och första våningen, återbetalas av Strø Mølle Akustik A/S till Svend Pedersen A/S. Strø Mølle Akustik A/S svarar inte för ytterligare lönekrav som eventuellt kan resas mot Svend Pedersen A/S.

De av Svend Pedersen A/S levererade och betalade materielleveranserna, som skall användas i den ovan nämnda entreprenaden, återbetalas av Strø Mølle Akustik direkt till Svend Pedersen A/S.

Prisskillnaden på skyddslisterna, 188 000 DKR exklusive moms, betalas av Svend Pedersen A/S till Strø Mølle Akustik A/S.

Strø Mølle Akustik övertar två lärlingar från 1.2.1992 till ca 1.5.1992. Villkoret för detta är att byggnadsledningen presenterar en reviderad tidsplan som kan accepteras av Strø Mølle Akustik A/S."

9 Den 31 januari 1992 skickade SP ett brev till Ole Rygaard i vilket denne sades upp från den 30 april 1992. I uppsägningsbeskedet framhöll arbetsgivaren att han hade för avsikt att avveckla bolaget samt att överlåta nämnda entreprenad till Strø Mølle. Han tillade att Ole Rygaard från den första februari 1992 skulle övergå till underentreprenören, som skulle avlöna honom tills anställningsförhållandet upphörde.

10 Den 10 februari 1992 antog SAS Service Partner Strø Mølles anbud och sistnämnda bolag övertog entreprenaden. Ole Rygaard fortsatte att arbeta för Strø Mølle till den 26 maj 1992, då han underrättades om att hans anställning skulle upphöra den 30 juni 1992.

11 SP ingav ansökan om att bli försatt i konkurs i mars 1992.

12 Vid Sø- og Handelsretten för Ole Rygaard bland annat talan om ersättning för uppsägning utan saklig grund.

13 Då Sø- og Handelsretten bedömde att tvistens utgång berodde på hur direktivet tolkades, har den begärt att domstolen meddelar förhandsavgörande beträffande följande fråga:

"Är rådets direktiv 77/187/EEG tillämpligt när en entreprenör B, efter avtal med en entreprenör A, fortsätter en del av en entreprenad som påbörjats av entreprenör A, och

1. ett avtal sluts mellan entreprenör A och entreprenör B om att några hos entreprenör A anställda medarbetare fortsätter hos entreprenör B, och entreprenör B övertar materiel på byggarbetsplatsen för att färdigställa entreprenaden, och

2. entreprenör A och entreprenör B, efter övertagandet, under en period arbetar samtidigt på byggarbetsplatsen?

Gör det någon skillnad att avtalet om färdigställandet har slutits mellan byggherren och entreprenör B med samtycke av entreprenör A?"

14 Med sin fråga vill den nationella domstolen i huvudsak få klarhet i om övertagandet av en entreprenad — med byggherrens godkännande — i syfte att färdigställa denna med två lärlingar och en anställd samt därtill hörande materiel utgör en överlåtelse av ett företag, en verksamhet eller del av en verksamhet i den mening som avses i artikel 1.1 i direktivet.

15 Enligt domstolens rättspraxis framgår det av direktivets allmänna uppbyggnad och ordalydelsen av artikel 1.1 att direktivets syfte är att säkerställa att anställningsför-

hållandena inom ramen för en ekonomisk enhet förblir bestående, oberoende av ägarbyte. Därav följer att det avgörande kriteriet för svaret på frågan om det föreligger en överlåtelse i direktivets mening är om den ifrågavarande enheten behåller sin identitet (jfr bl. a. dom av den 18 mars 1986, Spijkers, 24/85, Rec. s. 1119, punkt 11).

16 Enligt denna rättspraxis bör, i syfte att fastställa om detta kriterium är uppfyllt, först undersökas om den nya företagsledningen verkligen fortsätter eller återupptar driften av ifrågavarande enhet inom samma eller motsvarande affärsmässiga verksamhet (se den ovan nämnda domen Spijkers, punkt 12).

17 Vidare måste hänsyn tas till samtliga faktiska omständigheter som kännetecknar ifrågavarande process. Till dessa hör särskilt den typ av företag eller verksamhet som det är frågan om, huruvida några materiella tillgångar — såsom byggnader eller lös egendom — överlåtits eller ej, värdet på de immateriella tillgångarna vid tidpunkten för överlåtelsen, huruvida huvuddelen av personalstyrkan övertagits av den nye ägaren, huruvida kundkretsen överlåtits samt graden av likhet mellan den verksamhet som utövats före och efter överlåtelsen och längden av ett eventuellt avbrott i verksamheten. Alla dessa omständigheter är emellertid endast aspekter av den helhetsbedömning som skall göras och kan därför inte bedömas isolerat (se den ovan nämnda domen Spijkers, punkt 13).

18 Enligt Ole Rygaard är dessa villkor uppfyllda i det föreliggande fallet. Han har i detta hänseende gjort gällande att den entreprenad som Strø Mølle övertagit är samma entreprenad som SP fått i uppdrag att utföra och att varaktigheten av arbetet inte kan vara utslagsgivande för om det skall anses föreligga en företagsöverlåtelse i direktivets mening, på samma sätt som omfattningen av den verksamhet som överlåtits inte ansetts vara avgörande i domstolens dom av den 14 april 1994 i målet Schmidt (C-392/92, Rec. s. I-1311).

19 Denna uppfattning kan inte vinna bifall.

20 Ovan nämnda rättspraxis förutsätter att överlåtelsen hänför sig till en stabilt organiserad ekonomisk enhet vars verksamhet inte är begränsad till att utföra ett visst arbete.

21 Detta är inte fallet då ett företag överlåter en entreprenad till ett annat företag i syfte att entreprenaden skall färdigställas. En sådan överlåtelse skulle endast kunna omfattas av direktivet, om den åtföljdes av en organisatorisk helhet av beståndsdelar som gjorde det möjligt att stadigvarande fortsätta det överlåtande företagets verksamhet eller viss del av denna verksamhet.

22 Så är inte fallet då det sistnämnda företaget, såsom i målet inför den nationella domstolen, inskränker sig till att ställa viss personal och visst materiel till det nya företagets förfogande för att entreprenaden skall kunna slutföras.

23 Tolkningsfrågan skall alltså besvaras med att övertagandet av en entreprenad — med byggherrens godkännande — i syfte att färdigställa denna med två lärlingar och en anställd samt tillhörande materiel, inte utgör en överlåtelse av ett företag, en verksamhet eller delar av en verksamhet i den mening som avses i artikel 1.1 i direktivet.

Rättegångskostnader

24 De kostnader som har förorsakats den tyska regeringen och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående den fråga som genom beslut av den 2 februari 1994 förts vidare av Sø- og Handelsretten i København — följande dom:

Övertagandet av en entreprenad — med byggherrens godkännande — i syfte att färdigställa denna med två lärlingar och en anställd samt tillhörande materiel utgör inte en överlåtelse av ett företag, en verksamhet eller del av en verksamhet i den mening som avses i artikel 1.1 i rådets direktiv av den 14 februari 1977 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av verksamheter.

Rodríguez Iglesias Schockweiler Kapteyn

Jann Mancini Kakouris Moitinho de Almeida

Murray Hirsch Ragnemalm Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 19 september 1995.

R. Grass G.C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare Ordförande